

Jog & Fegyver

Előző évi utolsó számban ígéretet tettem arra, hogy most a vadászokon van az elemzés sora. Ezekben a jogesetekben a jogszerű fegyvertartás bizonyos szabályainak megszegése keveredik a jogszerűtlen fegyvertartással, mely jelentősen megnehezítheti az értelmezést.

Vadásztársak

Első történetünknek három szereplője van, akik közül sajnálatos módon egyik nem éri meg a történet végét. Ezek pedig az elnök (a vadásztársaság elnöke), a vadőr és a közös barát. Hármukról annyit mindenképpen kell tudni, hogy az elnök és a vadőr fegyvertartási engedéllyel rendelkezett, gyakorlott vadász volt, a barátról bebizonyosodott, hogy a vadőr sokszor vitte ki vadászni, önállóan is engedte löni, de sem fegyvertartási engedélye, sem a vadászat gyakorlására egyéb képzése nem volt. Egy napon italozás közben elhatározták, hogy éjszakai közös vadászatra mennek, de már 22 órakor befejezik, mert a barát a 8 (!) éves gyermekét is magával viszi. Az elnök magához vette saját fegyverét és a vadőr szolgálati fegyverét, melynek tárolásáért felelős volt és ezen fegyvert 4 tölténnyel betárazva hozta el otthonról. A vadőr a saját fegyverét hozta magával. A vadászterületen a személygépkocsiból a barát magához vette a vadórtól a betárazott szolgálati fegyvert, melyre az elnök azt mondta, hogy csak nyugodtan vadásszon vele és elhelyezkedtek a három leshelyen azzal, hogy onnan 22 órakor együttesen fognak távozni.

A kisgyerek 21 óra körül elálmosodott és ezért a barát elvitte a kocsijába aludni, ezt követően kb. egy óra múlva, mivel aggódott a gyermek miatt, újra elindult a kocsij felé. Ekkor a fűben valami mocorgást észlelt, próbálta a fegyvertávcsővel beazonosítani a mocorgó sötét foltot, majd mintegy 16 méter távolságból rálőtt a vaddisznónak vélt célpontra. A vadőr volt, aki fejlődés következtében a helyszínen meghalt. A városi bíróság a barátot halált okozó, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés, valamint lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés miatt 2 év börtönre és pénzbüntetésre ítélte, mely fellebbezés hiányában jogerőre

emelkedett. *(Itt meg kell jegyezni, hogy egy méltányosan enyhe ítélet született az elkövető szempontjából, aki minden létező szabályt megszegett. Jelen ügyben ezért inkább az elnök felelőssége lehet az olvasók számára érdekes és tanulságos.)* Az elnököt az I. fokú bíróság bűnsegédként elkövetett lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélés és foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt ítélte 1 év szabadságvesztésre és pénzmellékbüntetésre. A II. fokú Nógrád Megyei Bíróság Bf. 241/1994. számú ítéletével megállapította, hogy az elnök azon cselekményével valósította meg a bűncselekményt, amikor - mint a társaság tulajdonában levő lőfegyver tárolásáért felelős személy - tudtával és jelenlétében a vadőr a töltött lőfegyvert olyan személynek engedte át, aki erre jogosultsággal nem rendelkezett, ugyanakkor a bíróság mellőzte a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés megállapítását, mert a fegyver jogellenes átadásával még nem alakult ki a közvetlen veszélyhelyzet.

A sértett (vadőr) is tette volt a lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélésnek, mert a szolgálati lőfegyvert a hatóság a foglalkoztatott vadőr részére adta ki, de a fegyver átadásával tevőlegesen hozzájárult ahhoz, hogy ezen fegyver jogosulatlan személy birtokába jusson. Sajnálatos elhalálása miatt azonban felelőssége nem került megállapításra. A bíróság megállapította, hogy a halálos eredmény kizárólag a barátnak róható fel, és ebben az elnök még csak közre sem hatott, de az elkövetett lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés súlya miatt az I. fokon kiszabott büntetés mértékét helyben hagyta.

A megsértett vadászati szabályok:

- A vadászat személyi feltételeinek hiányában vadászott a barát.
- Az elnök és a vadőr, akiknek kötelességük az ilyen tevékenységet megakadályozni, nemcsak eltúrta, de elő is segítette ezt a szabályszegést.
- Az elnök és a vadőr vérében egyaránt 1,16 ezrelék véralkohol-koncentráció volt.
- Az elnök a szolgálati fegyvert a lakáson betárazta.
- A gépkocsiban töltött fegyvert szállítottak.
- A vadőr és a barát egyaránt a megbeszélte idő előtt hagyta el a leshelyet.
- Nem volt mindegyiküknek kereső távcsöve.
- Egyik személynek sem volt kézilámpája.
- A barát azonosítatlan célra adott le lövést.
- Segítségnyújtás

Másik történetünk szereplője sportvadász, aki a cselekmény idején dúvadirtásra kapott engedélyt és ennek érdekében a község határában levő leshelyre ment egy nyár végi napon 20 óra körüli időpontban. Elhelyezkedett a valamelyest ingatag leshelyen, oly módon, hogy a magasles padlózatán ült, lábai a les létráján voltak.

21 óra 15 perc körül két vaddisznót látott meg a leshely közelében, melyeket kétséget kizáró módon felismert. Ekkor a töltött fegyverét kibiztosította, jobb keze a fegyverlámpán volt, míg bal kezének mutató ujjja az elsütő billentyűn és egy kedvezőbb lő pozícióra várt. Ekkor érkezett az erdővel ellentétes irányból - tehát a leshelyen levő vadásznak háttal - a vadász régi haragosa, a helybeli vendéglős, aki ittas állapotban lévén, most látta alkalmasnak az időt, hogy a vadással rendezze nézeteltérését. Megjelent a magasles alatt és megrázta a létrát, majd elkezdett felfelé mászni, miközben szidalmazta és fenyegette a vadászt. A vadász jobb kezével megkapaszkodott, miközben a haragosa megrántotta a lefelé - tehát gyakorlatilag irányába - mutató fegyvert, mely azonnal elsült és a lövedék 25 cm-es lő csatornát okozva előlről a jobb comb felső harmadában érte a sértettet és a testet hátul elhagyta, aminek következtében a sértett a lestről a földre esett.

A vadász fegyverét ürítette és azonnal a községbe ment gépkocsijával és 21 óra 43 perckor értesítette a sértett sógorát, aki azonnal a helyszínre küldte a mentőket. A mentők 21 óra 57 perckor érkeztek a helyszínre, de a sértettet már holtan találták. A halál oka visszérsérülés miatt kialakult elvérzés volt. A szakértő megállapította, hogy a vérzést nem szakszerű elsősegély - egyszerű nyomókötés - alkalmazásával oly mértékben lehetett volna csökkenteni, hogy az akár az egy óra múlva kikerkező orvosi segítséget is élve várhatta volna meg. Az első fokon eljáró megyei bíróság a vadászt segítségnyújtás halált okozó elmulasztásának büntette és foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés miatt mondta ki bűnösnek és 1 év 6 hónap főbüntetésre, valamint mellékbüntetésre ítélte. *Megjegyzendő, hogy a segítségnyújtás elmulasztásának olyan minősítését alkalmazta a bíróság, melyet az követhet el, aki a veszélyhelyzetet maga idézte elő, illetve segítségnyújtásra egyébként is kötelezve van. Ez utóbbi az átlagos magatartástól fokozottabb segítségnyújtási kötelezettséget ró az elkövető terhére, mely általában valamilyen foglalkozáshoz kötődik. Az ítélet ellen a vád és a védelem egyaránt fellebbezett és így került az a legmagasabb fórum elé. A Legfelsőbb Bíróság a Bf. IV. 541/1997 számú ítéletében a vadászt a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés alól felmentette, a kiszabott szabadságvesztés büntetést változatlanul hagyva a végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, a mellékbüntetést mellőzte. Az ítélet megállapította, hogy sem a fegyvernek személyre irányítása, sem a lövés kiváltása nem róható fel a vadásznak, azt a sértettnek az indokolatlan és váratlan odaérkezése miatt, illetve*

agresszív fellépése miatt következett be. Amikor a sértett megrázta a létrát és elkezdett felfelé mászni, a vadász megkapaszkodott és ezáltal nem volt módja egy kézzel a fegyvert megtartani és biztosítani is. A sértett megragadta a fegyver csövét, megrántotta és így következett be a lövés leadása. A vadász terhére a közvetlen veszélyhelyzet előidézése kapcsán a foglalkozási szabályszegés még gondatlanság szintjén sem róható fel - mondta ki a bíróság. *(Megjegyzem, hogy a leshelyen történeteket és a cselekmény lefolyását kizárólag a vadász elmondásából ismerhetjük, de tekintettel arra, hogy a helyszíni szemle során ettől eltérő adatok nem kerültek elő, ezt kell elfogadnunk, ugyanakkor nem feltétlenül kell más következtetést levonnunk belőle, mint azt a bírói fórum tette.)* A lövés azonban nem okozta a sértett azonnali és feltétlen halálát, ebben viszont a vadász felelőssége mindenképpen megáll. A vadász tudatában volt annak, hogy a sértett segítségre szorul, illetve, hogy a vadászt a foglalkozásának szabályai kifejezetten kötelezik a segítségnyújtásra. Ennek az az oka, hogy a vadászat általában lakott területektől távolabb történik, és aki vadászat közben sérülést szenved, annak az állapotát az orvosi segítség megérkezéséig a lehetséges módon stabilizálni kell. Ennek érdekében kötelesek a vadászok maguknál sebkötöző csomagot tartani. Alaptalannak találta a bíróság a sebkötöző csomag hiányával történő védekezést, mert ez sem mentheti fel a vadászt a kötelezettség teljesítése alól, ugyanis a nyomókötésre bármilyen erre alkalmas anyag felhasználható. Ugyancsak alaptalan volt az a védekezés, hogy a korábban agresszívan viselkedő haragosától félve nem nyújtott segítséget, hiszen a sértett a földre került és támadó fellépésre alkalmatlanná vált, ugyanakkor a vadásznál lőfegyver volt, így védtelenségre nem hivatkozhatott. A vadász a segítségnyújtást még csak meg sem kísérelte, de a bíróság nem, mint a veszélyhelyzetet előidézőt, hanem mint segítségnyújtásra kötelezett személyt ítélte el segítségnyújtás elmulasztása miatt. *(Talán egyetlen tanulságot kell levonni a történetekből: a fegyverek kezelésének, használatának kialakultak azok a szabályai - és itt mos nem kifejezetten a hatályos Korm. rendeletre gondolok -, amelyek pl. vadászat során arra hivatottak, hogy más személy életét és testi épségét megóvják. Ezen szabályok áthágása törvényszerűen vezet a súlyos, nem ritkán halálos eredményhez, melyet nagyon könnyen el lehetett volna kerülni.)*

Következő számunkban a szolgálati lőfegyvert használókkal kapcsolatos ítéletek kerülnek terítékre.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd